

בתי המשפט

תפ 007388/94
תאריך: 7.10.99

בבית משפט השלום בתל אביב - יפו

בפני כב' השופטת י. אמסטרדם

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל

נגד

הנאשם

אייל רותם

חקיקה שאוזכרה:

[חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968: סע' 52 ג', 54 \(א\) \(1\)](#)

[חוק העונשין, תשל"ז-1977: סע' 63 \(א\), 415](#)

גזר דין

הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירות של תרמית בניירות ערך ושימוש במידע פנים בידי איש פנים - שתי עבירות על [סעיף 54 \(א\) \(1\)](#), ושתי עבירות על [סעיף 52 ג' לחוק ניירות ערך](#) התשכ"ח - 1968, וכן קבלת דבר במירמה - עבירה לפי [סעיף 415 לחוק העונשין](#) תשל"ז - 1977.

נסיבות ביצוע העבירות פורטו בהכרעת הדין, ויצויין רק ב"קליפת אגוז" כי הנאשם מכר בשתי עיסקאות מחוץ לבורסה לחב' גמולות השקעות קופות גמל בע"מ מניות ואופציות של חב' רותם פיתוח ובניין (1990) בע"מ (להלן: "רותם") בסכום כולל של כ-3 מליון ש"ח.

העיסקאות בוצעו יום יומיים לפני פירסום הדו"ח הכספי השנתי לתאריך 31.12.92, שהיו ידועות לנאשם כאיש פנים מרכזי בחברת רותם. בעשותו שימוש במידע פנים גרף הנאשם רווחים לעצמו.

ב"כ המאשימה עתרה לבית המשפט להטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס, וזאת בשים לב למהות העבירות, ומגמת הפסיקה כיום המורה על הטלת עונשי מאסר וקנסות כספיים מכבידים לעוברים על [חוק ניירות ערך](#).

עוד הוסיפה התובעת, כי גם המחוקק נתן דעתו על הצורך בהחמרת הענישה, וכיום הענישה בגין שימוש במידע פנים עומדת על 5 שנות מאסר.

ב"כ התביעה הדגישה את תכלית החקיקה אשר נועדה להבטיח אמון הציבור בשוק ניירות הערך, והרתעת גורמים מייצירת עיוות בהליך קבלת ההחלטה של המשקיע הסביר, וכן הבטחת יעילותו של שוק ניירות הערך על ידי מניעת ניצולו לרעה על ידי אנשי פנים בחברה שמניותיה נסחרות.

ב"כ הנאשם עותר לבית המשפט שלא להטיל על מרשו עונש מאסר, ולו לריצוי בעבירות שירות, ולהסתפק בעונש של מאסר על תנאי וקנס בלתי מכביד, וזאת בשים לב לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, חדשנותן של סוגיות מסוימות בתיק דנן, וכשלוך חד פעמי של הנאשם שאין מקורו לטענתו, באופי מושחת, והמהווה חריג לאורח חייו.

עוד הדגיש הסניגור, כי מעשי העבירה בתיק דנן, שונים במהותם ממקרים חמורים אחרים דוגמת [ע"פ 50521/95 ואקנין נ' מ"י פד"י נ 642 \(2\)](#), אשר כללו מעשי מירמה מתוכננים ומחושבים, ובהם הנאשם הותיר ציבור משקיעים כשבידיו פיסות נייר במקום ניירות ערך אמיתיים.

ב"כ הנאשם הפנה להכרעת דינו של בית המשפט המקבל טענת מרשו כי בעת ביצוע העיסקאות נשוא כתב האישום הוא האמין כי ירידת רווחיה של חב' רותם היא זמנית, ונבעה מעונת חורף קשה ו"סגר" בשטחים, ולא מגורמים בעלי השלכות ארוכות טווח.

לחומרת העונש יש לציין כי הנאשם הפיק רווחים מחבילת המניות שמכר לגמולות בסכום של 1.7 מליון ש"ח, תוך שבירת "כללי המשחק" שהיו מקובלים בעיסקאות מחוץ לבורסה על ידי בעלי עניין.

כבר נקבע כי מנכ"ל גמולות וכן האנליסטית גבי יעקובוביץ, יצאו מההנחה כי בעל מידע עודף לא יציע מניות של החברה בה הוא משמש מנכ"ל, יום או יומיים לפני פרסום דו"ח "רגיש", שכן אם הדו"ח השנתי הצפוי יצביע על רווחים - ימתין לתוצאותיו, וימכור מניותיו לאחר מכן, ואם הדו"ח גרוע - הרי הוא מודע לסנקציות הכרוכות בהפרת החוק.

בבסיס העבירות תאוות בצע לשמה, וטענת הנאשם כי פעל שלא מתוך מניע כלכלי - נדחתה כבלתי סבירה, וככזו שאינה משקפת התנהגותו האמיתית של הנאשם.

לקולת העונש יש לציין כי לנאשם אין עבר פלילי, ובא כוחו בעבר, עו"ד אריאל מנור, תיאר את דרכו בגמילות חסדים ועשיית מעשי חסד, ואילו מקורב אחר - אלוף (מיל.) דורון רובין - שותפו לעסקים כיום, הדגיש את הגינותו בצד כשרונו העיסקי.

המהנדס יורם גדיש אשר שימש כמפקח על עבודות שביצעה חברת רותם, לא מצא בו פגמים של מתן שוחד או קנוניה אחרת.

חברו מזה שנים רבות - ד"ר אייל חוברס דיבר על נדיבותו בצד ידידותו, והתקשה לקבל את האפשרות שחברו הונה מאן - דהוא על מנת להפיק רווחים.

הנאשם הוא אכן איש צעיר, כבן 40 שנה, אשר בנה את עצמו במו ידיו מעבודות גינון ועד שהגיע לעמדתו בראש חברת תשתית.

בא כוחו ביקש כי ביהמ"ש לא יענישו בחומרה גם אם כשל, ויצא חוצץ כנגד דברי ב"כ התביעה המכלילה כל עבריו הצוארון הלבן במיקשה אחת.

תורת הענישה היא אינדבידואלית, אך ב"כ התביעה התייחסה למאפייני עבריני מס הקרויים בעלי "צוארון לבן", אשר לגביהם כבר נאמר כי צווארונם אינו "לבן".

(ראה: [ע"פ 624/80 חברת ארנסט וייס ואח' נ' מ"י פד"י ל"ה \(3\) 211](#)).

וכן נאמר כי מבצע העבירה - צווארונם הוכתם וצבעו כהה, ואין דין עבריינים אלו שונה מדין עבריינים המבצעים מעשי גניבה או שוד בדרך פחות מתוחכמת.

בעבירות פיסקליות העונש צריך להטביע קלון בנאשם, ואסור כי מבצען יגיע למסקנה שהפשע משתלם. על כן יש להכות את מבצע העבירה בכיסו. הטלת קנס נמוך עלולה לשמש עידוד סמוי לביצוע מעשה עבירה.

עבירות בשוק ההון הן קשות לגילוי, קשות לחקירה, וקשות להוכחה.

עקב זאת לעתים מתארכת חקירה או מתמשך ניהול משפט.

במקרים מסויימים אי הטלת עונש הולם בשל התארכות הדיון מאיינת האפקטיביות של ניהול ההליך המשפטי, ומביאה לכך ש"החוטא יוצא נשכר"

ברם, בעת כתיבת גזר הדין בתיק זה חלפו כ-6 שנים מאז האירועים, ואי אפשר שלא לקחת זאת בחשבון, בייחוד כשלנאשם לא היתה תרומה כלשהי למצב שנוצר.

חלוף הזמן בענייננו משמש איפוא כנסיבה לענישה מקלה.

זאת ועוד, העבירות בוצעו בחודש אפריל 1993, ומיני אז חלה התפתחות בפסיקה.

בעבר, נהגו בתי המשפט באמת מידה מקלה עם נאשמים שעברו עבירות לפי [חוק ניירות ערך](#), וזאת בטרם חדרה המודעות הציבורית הקיימת כיום לגבי עבירות אלו, ואשר שינתה את המדיניות מקצה אל קצה.

באופן זה גזרו על נאשמים שביצעו עבירות רבות של שימוש במידע פנים עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות ולא מאחורי סורג ובריח.

[בת"פ \(ת"א\) 6026/89 מ"י נ' פלג - נדון הנאשם](#) למאסר של שלושה חודשים לריצוי בעבודות שירות, וקנס בסך 62,000 ש"ח בגין 28 עבירות של שימוש במידע פנים על ידי איש פנים, וזאת בהתחשב בעובדה שהיה זה התיק הראשון שעסק בעבירת שימוש במידע פנים.

בע"פ (מחוזי ת"א) 1530/93, 1519/93, 1503/93 - חיים רוזוב ואח' נ' מדינת ישראל החליט בית המשפט שלא למצות את הדין עם הנאשמים, נוכח חלוף הזמן הרב מאז ביצוע העבירות ועד גזר הדין, ועקב העובדה שהעבירות בוצעו בטרם התפתחה הפסיקה.

מאותן סיבות ממש הוטל על נאשם שביצע עבירות של שימוש במידע פנים עונש של 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וקנס בסך 45,000 ש"ח.

(ראה: ע"פ (ת"א) 2039/94 פרנקל נ' מ"י (לא פורסם)).

וכן: [ע"פ \(ת"א\) 664/95 גולדברג נ' מ"י תקדים מחוזי כרך 96 \(1\) תשנ"ו](#).

[בע"פ 660/93 + 595/93 החברה לכבלים ולחוטאי חשמל בישראל בע"מ נ' מ"י](#) הורשעו הנאשמים בהשמטה מהתשקיף של פרטים חשובים למשקיע הסביר, והוטל עליהם עונש של שבעה חודשי מאסר על תנאי על מנהל החברה, וכן קנס כספי בסך 27,000 ש"ח, וזאת בשל חדשנותו של הנושא ומאחר והנורמות טרם עוצבו באופן ברור.

ב"כ הנאשם עתר בעניינינו להטלת עונש של מאסר ע"ת על מרשו.

אלמלא בוצעו העבירות בשנת 1993, בטרם הביעו בתי המשפט דעתם על נורמות ההתנהגות הראויות בתחום זה, לא הייתי מהססת להורות על הטלת עונש מאסר בפועל, ושלא לריצוי בעבודות שירות.

ראה דברי כב' השופטת אופיר [בת.פ. 3348/90 מ"י נ' משה קרן](#) ואחר שנאמרו בגזר הדין מיום 2.12.93 (לאחר העבירות דכאן):

"אין ביהמ"ש נוהג להניף את שוט הענישה בבת אחת ובמלוא העוצמה בתחום המצוי עדיין בשלבי התהוות, וכי גם כאשר המעשים הנדונים מחייבים ענישה חמורה, יש לנקוט זו בהדרגה"

לאור כל המקובץ לעיל אני מטילה על הנאשם כדלקמן:

א. שלושה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

המזכירות תעביר עותק כתב האישום וגזר הדין לממונה על עבודות השירות על מנת לקבל חוות דעתו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור עבירה מהעבירות בהן הורשע, וזאת תוך 3 שנים מהיום.

ג. חשוב כי הקנס יבטא גם שלילת הרווח אותו הפיק הנאשם ממעשיו, וזאת בהתאם [לסעיף 63 \(א\) לחוק העונשין](#) תשל"ז - 1977, ועל כן הנאשם ישלם קנס בסך 150,000 ש"ח או 9 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשלושה תשלומים חודשיים שווים החל מתאריך 15.10.99.

ניתן היום כ"ז בתשרי תש"ס, 7 באוקטובר 1999 במעמד ב"כ המאשימה עו"ד הרצליך, הנאשם ובא - כוחו עו"ד רות לוי ממשרד עו"ד שיינמן.

י. אמסטרדם, שופטת

g00738894p.1 /

החלטה

נדחה לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות לתאריך 1.12.99 שעה 9.00. הודע לנאשם כי עליו להתייבב, הוא לא יקבל הזמנה נוספת.

ניתנה היום, כ"ז בתשרי תש"ס, (7 באוקטובר 1999), במעמד הצדדים.

י. אמסטרדם, שופטת

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח